

ERKEN SEÇİME DOĞRU

Haziran: Rapor 1

A: Güfte Cd. 12/4 Kavaklıdere
Çankaya / ANKARA
T: 0 312 419 01 53
www.remres.com.tr

İçindekiler

- 2- Anket Metodu
- 3- Demografi
- 6- Partilerin Tekil Oyları
- 11- İttifaklar Sonrası Oy Durumu
- 16- Cumhurbaşkanlığı Seçimi İlk Turu Oy Durumu
- 22- Kamuoyunun Adaylara ya da Partilere Medya Sansürü Hakkındaki Görüşü
- 24- Kamuoyunun UBER, Careem, Olev, Yolo ve Bi Taksi Servisleri Hakkındaki Görüşü

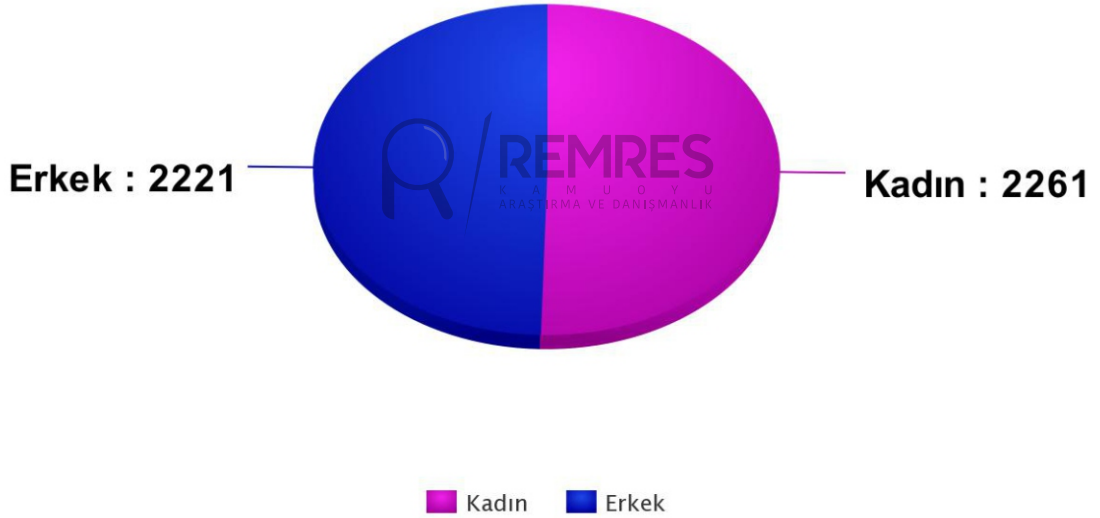
Erken Seçime Doğru – Haziran: Rapor – 1

2

Bu çalışma Türkiye genelinde NUTS 2 sistemine göre 26 bölgeyi esas alan 28 ilde tabakalı örnekleme ve ağırlıklandırma yöntemi ile 28 Mayıs-03 Haziran tarihleri arasında seçmenlerin mevcut yönelimlerini ve önceki çalışmalarımıza kıyasla gerçekleşen değişiklikleri gözlemlemek amacıyla 4482 kişi ile telefonla ve yüz yüze anket yöntemiyle yapılmıştır. Bu araştırma 0,95 güven sınırları içinde, 1,72 hata payı ile gerçekleştirilmiştir.

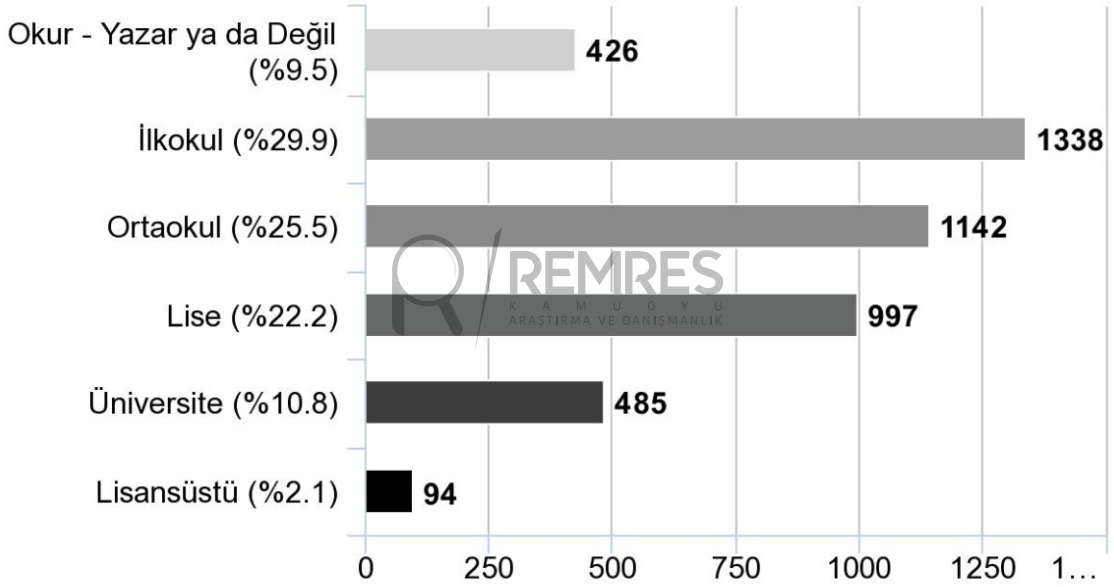
3

Katılımcıların Cinsiyetleri

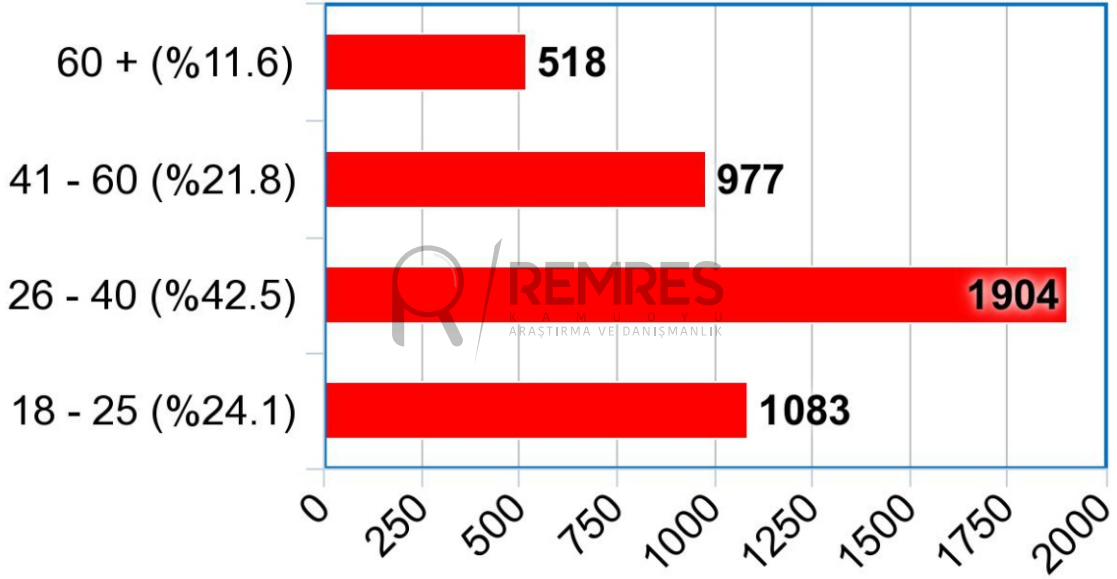
4

Katılımcıların Eğitim Durumları

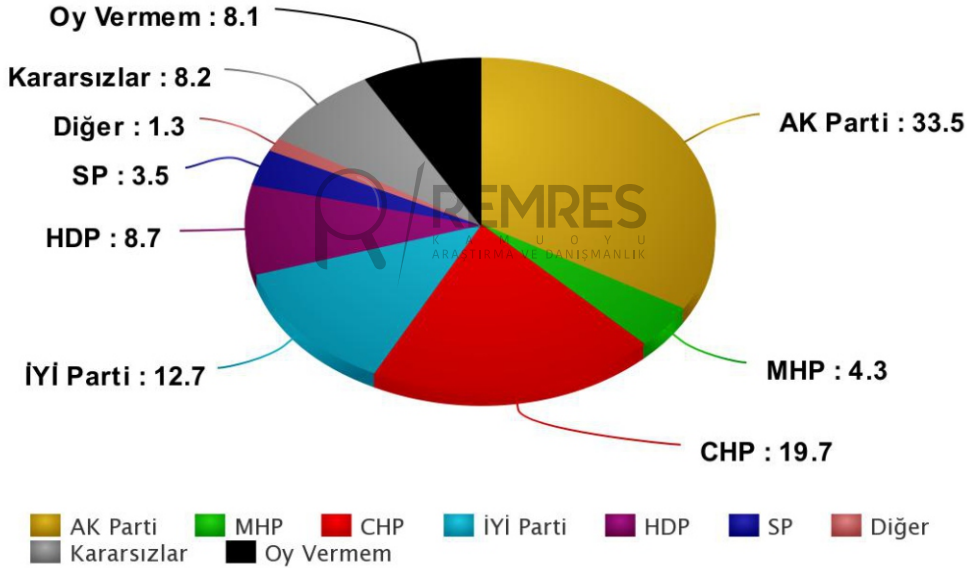
5

Katılımcıların Yaş Grupları

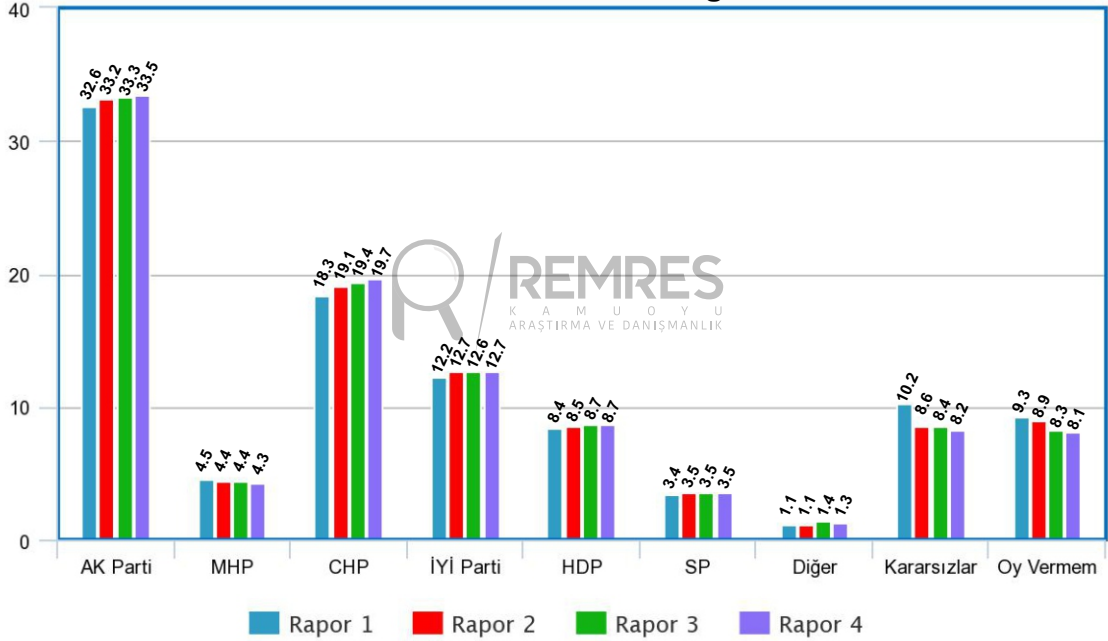
6

**Bu Pazar İttifaksız Bir Seçim Olsa Hangi Partiye Oy Verirsiniz?
Kararsızlar Dağıtılmadan Önce**

7

REMRES 1. 2. 3. ve 4. Raporları Karşılaştırması Tekil Olarak Partiler - Kararsızlar Dağılımından Önce

Daha evvel yürüttüğümüz 3 çalışma ile bu çalışmamız arasında görülen farkları incelediğimizde;

AK Parti: Seçimlere üç haftadan az bir süre kalmışken AK Parti kanadı miting ve propaganda faaliyetlerini yoğun bir şekilde devam ettiriyor. Hem Recep Tayyip Erdoğan hem de Binali Yıldırım'ın eş zamanlı yürüttükleri seçim çalışmaları, AK Parti'nin oy oranlarında artışa neden olmakla birlikte; halen daha evvelki seçimlerde hissedilen seçim havası yakalanabilmiş değil. Özellikle Binali Yıldırım'ın mitinglerinde bu durum daha net olarak görülebiliyor. AK Parti seçmeninin partiden ziyade liderlerine olan sevgisi göz önüne alındığında "Recep Tayyip Erdoğan" markasının daha fazla ön plana çıkarılması, AK Parti açısından daha etkili sonuçlar sağlayacaktır.

MHP: Gerek parti içinden bir cumhurbaşkanı adayı gösterilmemesi, gerekse de seçimlerden sonra iktidar ortaklığı konusunda (bakanlık vs. gibi) herhangi bir talep ya da beklentilerinin olmaması; seçmenlerinde seçime yönelik bir konsantrasyon sıkıntısı yaşanmasına sebep olmaya devam ediyor. Bu durum da -tabii olarak- MHP seçmeninin farklı arayışlara yönelmesini tetiklemeye devam ediyor. Bunlara ek olarak kamuoyunun büyük oranda karşı çıktığı "Af" konusundaki ısrarlı söylemleri de MHP'ye oy vermeyi düşünebilecek kararsız seçmenlerin tercihlerini olumsuz etkilemekte. MHP yönetiminin kendi tabanlarına, olası Cumhuriyet İttifakı iktidarı sonrası için ne gibi kazanımlar elde edeceklerini daha net anlatabilmeleri faydalı olacaktır.

CHP: Muharrem İnce rüzgarı partisini de olumlu etkilemeye devam ediyor. Kendi tabanı ve diğer parti tabanlarından daha çok, kararsız seçmenler üzerinde en fazla olumlu etki yaratabilen parti görünümünde. Muharrem İnce'nin daha evvel CHP'ye hiç oy vermemiş, vermeyi de düşünmeyen kararsız kitleyi etkileyebilme gücü oldukça yüksek görünüyor. Özellikle mitinglerinde kullandığı görsel öğeler ve katıldığı televizyon programlarındaki ses getiren performansları bu etkide büyük rol oynuyor. Bu gibi yöntemlerin daha da yoğun olarak kullanılması CHP'nin artı hanesine yazılmaya devam edecektir.

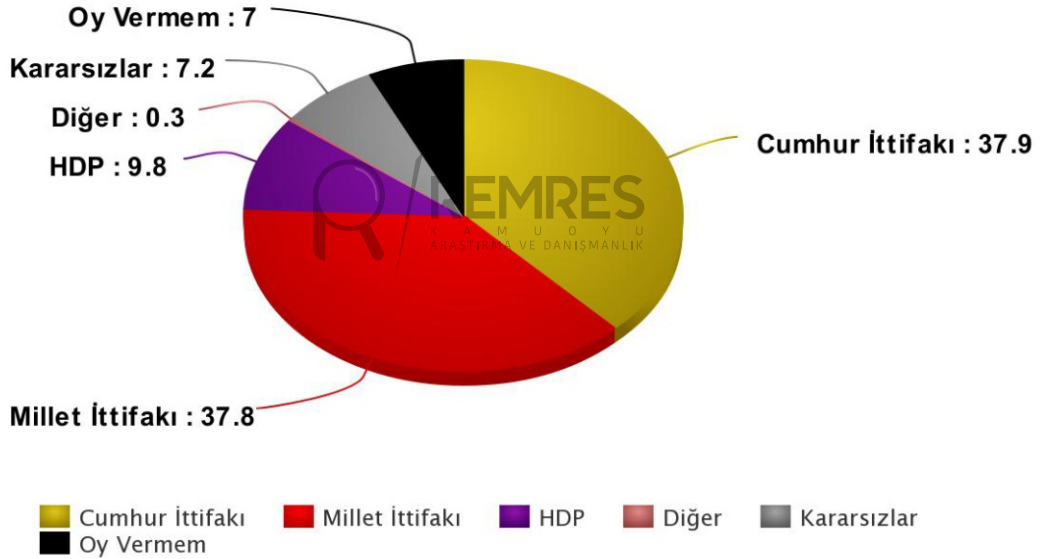
İYİ Parti: Oy oranları kararlı bir noktada durmaya devam etmekte. Her ne kadar miting çalışmaları yoğun olarak başlamış olsa da bu çalışmaların meyvelerini henüz oy oranlarında tespit edebilmiş değiliz. Bu durumun oluşmasında özellikle görsel medyada çok fazla yer almamalarının etkisi olduğu söylenebilir. Bir başka tespitimiz de İYİ Parti'nin iç bölgelere nazaran, kıyı bölgelerdeki milliyetçi seçmenlerden daha fazla oy alabildiği yönünde. Yani çalışmalarını daha yoğun olarak iç bölgelere yönlendirmeleri kendileri açısından daha faydalı olacaktır diye düşünmekteyiz.

HDP: Seçmenlerinin genel seçim tercihleri netleşmiş ve sabit bir hal almış görüntüsü çizmeye devam ediyor. Halen buldukları skala 11-12 bandında seyretmeye devam etmekte. Özellikle baraj sorunu yaşamaması amacıyla diğer parti tabanlarından da genel seçimler için destek gördüğünü söylemek mümkün. Yine milletvekili listelerine son günlerde eklenen popüler isimlerin de HDP açısından olumlu etkileri olduğunu söylemek zor olmayacaktır. Bu isimlerin daha fazla ön plana çıkarılması kuşkusuz kamuoyunda karşılık bulacaktır.

Saadet Partisi: Genel seçim oy oranlarında Saadet Partisi'nin de oy oranını belirli bir seviyede sabitlemiş olduğunu gözlemlemekteyiz. Baraj sorunu yaşamayacak olması da daha evvel farklı tercihlerde bulunan seçmenlerinin partilerine dönmelerine sebep olmuş durumda. Seçim süreci boyunca yürütmekte oldukları "e-miting" yöntemlerinin kamuoyu nezdinde nasıl bir karşılık bulacağını açıkçası biz de merak etmekteyiz. Bir sonraki anket çalışmamızda bunu da daha net olarak görebileceğimizi düşünmekteyiz.

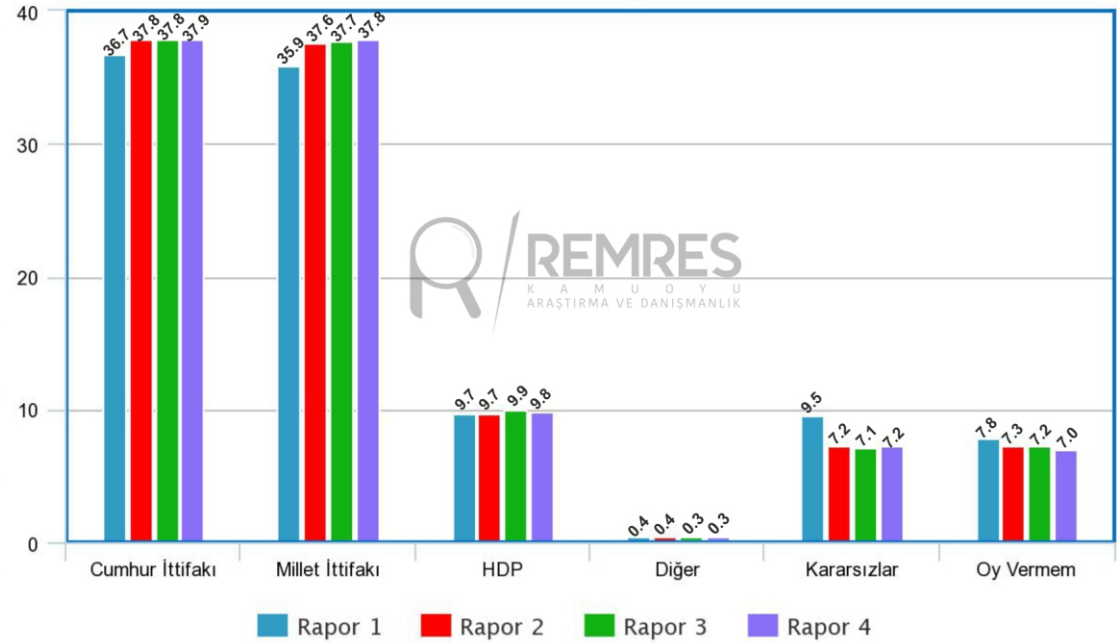
Kararsızlar - Oy Vermeyeceğini Belirtenler: Seçim yaklaştıkça her iki grupta da azalma trendi devam ediyor. Hem kararsızlar hem de oy vermeyi düşünmediğini söyleyenler giderek kendilerine en yakın gördükleri partilere yönelme eğilimini sürdürüyor. Remres olarak halen iddiamız odur ki; 24 Haziran seçimleri ülke tarihinin en yüksek katılım oranına ulaşılan seçimi olacaktır.

**Bu Pazar Seçim Olsa Tercihiniz Ne Olur?
Kararsızlar Dağıtılmadan Önce**

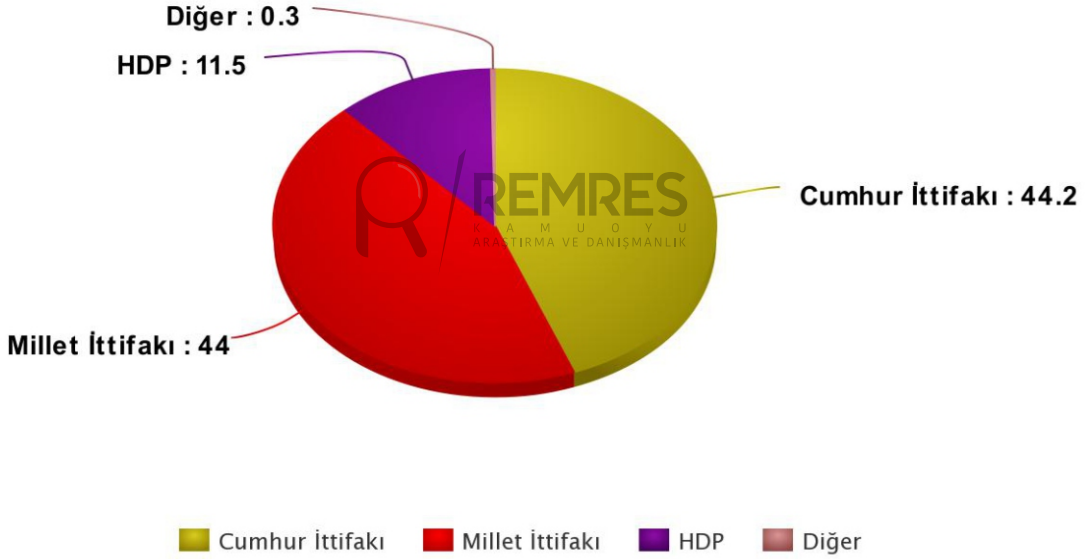
12

**REMRES 1. 2. 3. ve 4. Raporları Karşılaştırması
İttifaklar - Kararsızlar Dağılımından Önce**

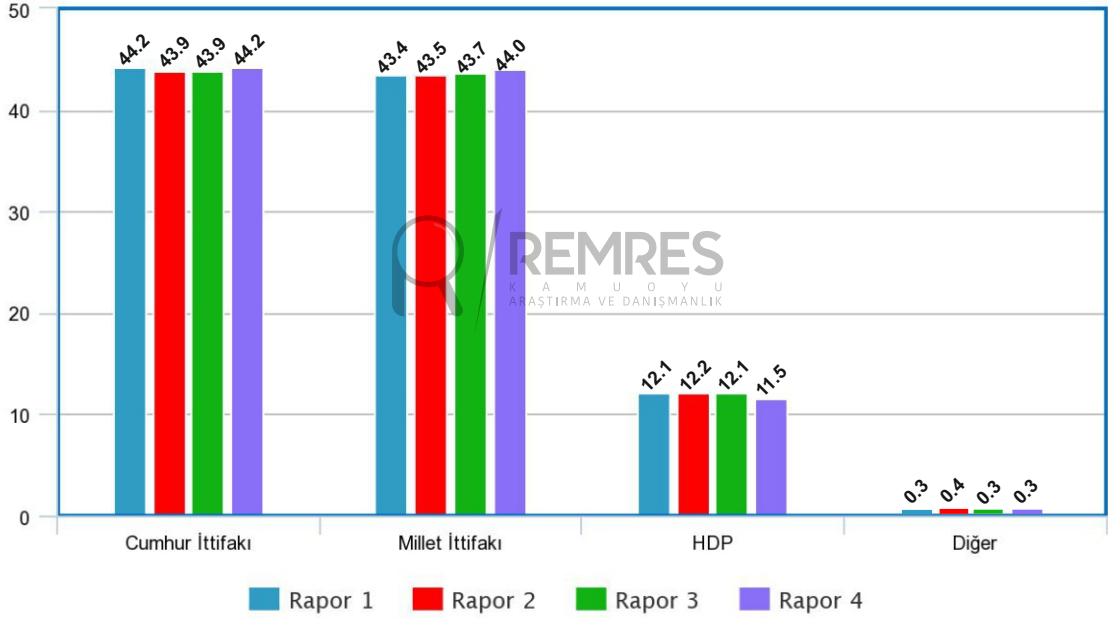
13

**Bu Pazar Seçim Olsa Tercihiniz Ne Olur?
Kararsızlar Dağıtıldıktan Sonra**

14

**REMRES 1. 2. 3. ve 4. Raporları Karşılaştırması
İttifaklar - Kararsızlar Dağıtıldıktan Sonra**

Seçim süreci yaklaştıkça hem ittifaklar hem de partilerin oy oranlarında gözlemlediğimiz sonuçlara göre;

15

Cumhur İttifakı: Diğer çalışmalarımız sonrasında bu çalışmamızda ilk kez bir artış trendi gözlemlenmekte. Bu durumda kuşkusuz, seçim vaatlerinin kamuoyunda daha sık ve net olarak gündeme gelmesinin etkisi büyük. Bu tutumun sürdürülmesi ittifak başarısı açısından büyük önem arz etmekte. Özellikle emeklilere, polislere ve öğretmenlere yönelik vaatler kamuoyunca en fazla satın alınan vaatler olarak öne çıkmakta. Ancak Cumhuriyet İttifakı açısından gözlemlediğimiz en büyük handikap, ittifakın tüm yükünün tek başına Recep Tayyip Erdoğan'ın üzerinde görünmesi. Yine bir başka handikapın da, ittifak ortağı MHP'nin kamuoyunca büyük oranda kabul görmemiş görülen "Af" konusunu gündeme taşıması olduğu söylenebilir.

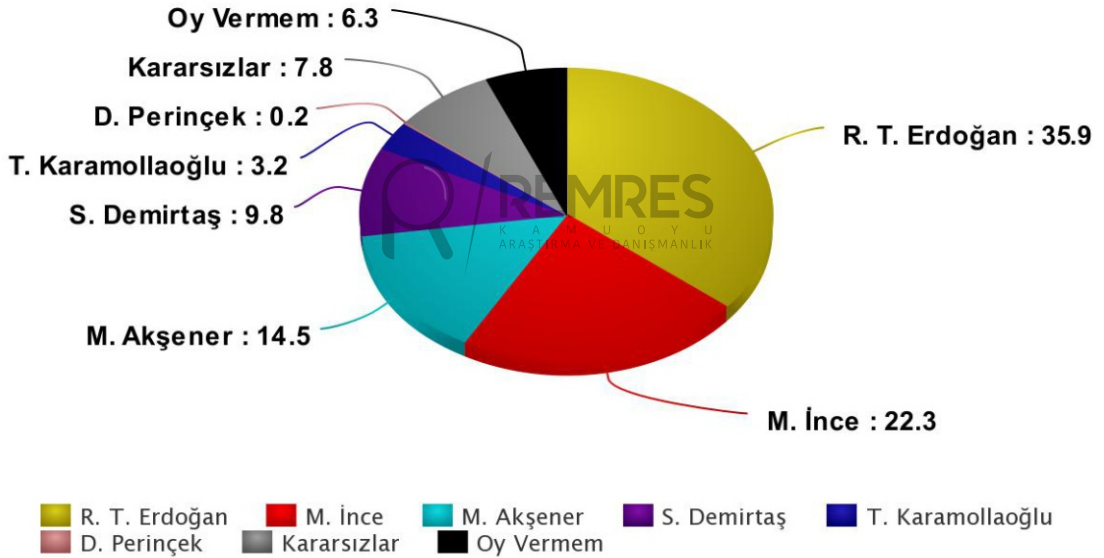
Millet İttifakı: İttifak olarak artış trendi devam etmekte. Ancak önceki raporumuzdan farklı olarak söyleyebileceğimiz, Muharrem İnce haricindeki cumhurbaşkanı adaylarının şahsi performanslarından çok, parti çalışmalarının daha fazla ön plana çıkıyor olması. Bunun seçimlere olumlu ya da olumsuz etki edeceğini şimdiden belirlemek elbette zor. Yine ittifak ortağı tüm parti ve adayların ısrarla ve en öncelikli konu olarak "ekonomi"yi gündemden düşürmemeleri, kendileri açısından daha olumlu sonuçlar doğurabilecektir.

HDP: Parti oy oranında düşüş gözlemlediğimiz tek taraf. Bunun en temel sebebi olarak gözlemimiz, parti aday ve sözcülerinin kamuoyuna yansıyan açıklamalarının yeterince kapsayıcı görülmemesi. Her ne kadar seçmenleriyle doğrudan iletişim kurmasa da Cumhurbaşkanı adayı Selahattin Demirtaş'ın sosyal medya üzerinden yürüttüğü iletişim, kamuoyunda çok daha büyük bir karşılık bulmakta. Ancak yine de HDP açısından durum, kritik %10 barajı seviyesinin uzağında görünmekte.

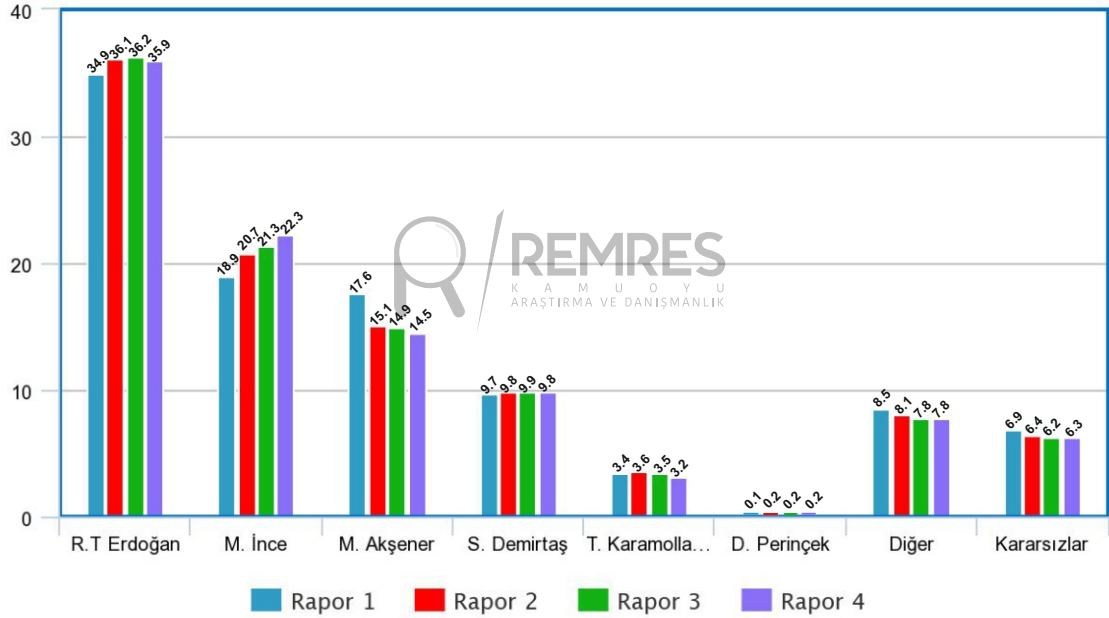
16

Cumhurbaşkanlığı Seçimi İlk Turunda Tercihiniz Kim Olur? Kararsızlar Dağıtılmadan Önce

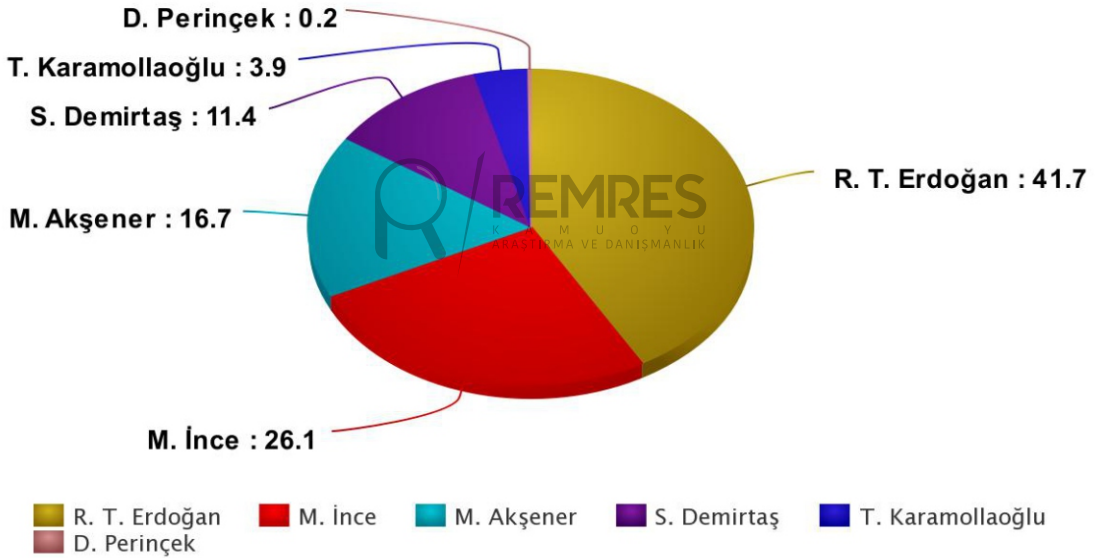
17

**REMRES 1. 2. 3. ve 4. Raporları Karşılaştırması
CB 1. Tur - Kararsızlar Dağıtılmadan Önce**

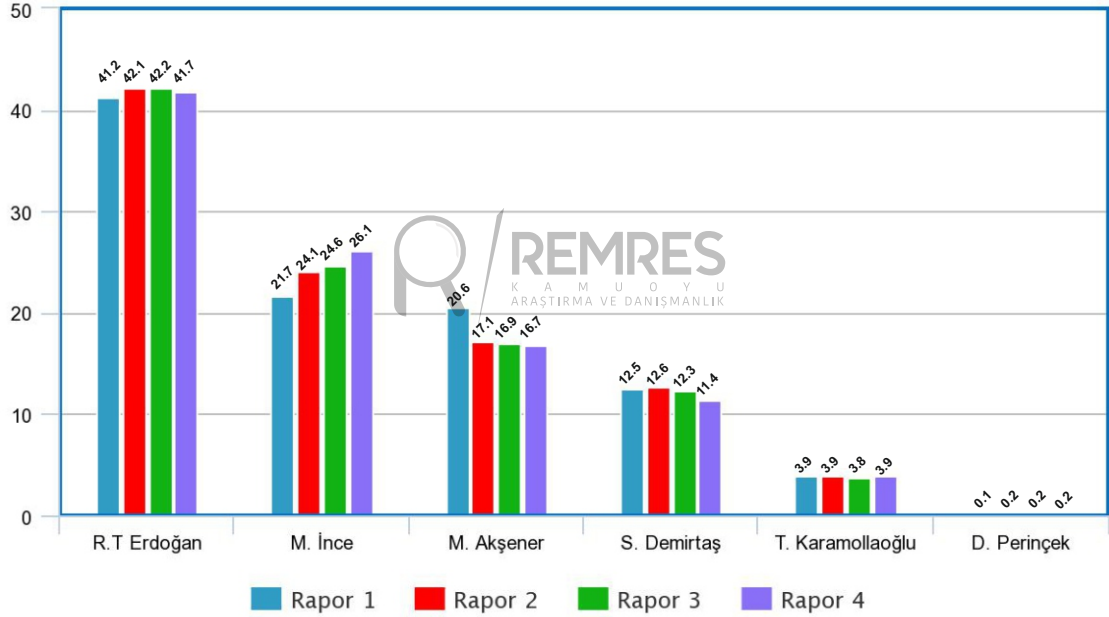
18

Cumhurbaşkanlığı Seçimi İlk Turunda Tercihiniz Kim Olur? Kararsızlar Dağıtıldıktan Sonra

19

**REMRES 1. 2. 3. ve 4. Raporları Karşılaştırması
CB 1. Tur - Kararsızlar Dağıtıldıktan Sonra**

Recep Tayyip Erdoğan: Cumhur İttifak'ı olarak almalarını öngördüğümüz oy oranındaki artışa rağmen ilk kez Recep Tayyip Erdoğan'ın cumhurbaşkanlığı oy oranında bir azalış gözlemlemiş bulunuyoruz. İttifak oyları ile şahsi oyları arasında 2,5 puanlık bir fark ortaya çıkmış görünüyor. Bu farkın, kamuoyunda sıkça dile getirilen; partilerine oy verecekleri halde cumhurbaşkanlığı seçimlerinde Recep Tayyip Erdoğan'a oy vermeyi düşünmeyen ittifak ortağı partilerin tabanlarından kaynaklandığını söyleyebiliriz. Ancak bu farkın, seçim yaklaştıkça giderek ısınacak atmosferde nasıl bir yola evrileceğini kestirmek güç. Ayrıca AK Parti seçmenlerinin daha evvelki seçim çalışmalarında duymaya alışık oldukları büyük çaplı yeni projelerin bu seçimde fazla gündeme gelmemesi de bir neden olarak görülebilir. Recep Tayyip Erdoğan'ın bu tarz söylemlerini sıklaştırması kuşkusuz olumlu etki yaratacaktır.

Muharrem İnce: İstikrarlı artış trendi sürmekte. Şu ana kadar en fazla miting yapan, ekranlara çıkan ve kamuoyunda -olumlu ya da olumsuz- en fazla konuşulan isim olması bu sonucun doğal nedeni. Özellikle mitinglerde kullandığı somutlaştırılmış örneklerin (benzin bidonu, harita vs.) kendisini en fazla ön plana çıkaran ve kamuoyuna kendisini en net anlatan aday olarak ortaya çıkarmasını sağlıyor. Muharrem İnce'nin bu seçimdeki en önemli avantajlarından biri de şüphesiz öğretmen olması. Seçim vaatlerinde bulunan eğitime dayalı projelerini daha fazla ön plana çıkarması, eğitim konusunda mutsuz hisseden seçmenlere dokunabilmesini sağlayabilecektir. Eğitimci kimliği bu konuda kendisine yönelik güçlü bir güven etkisi sağlamakta.

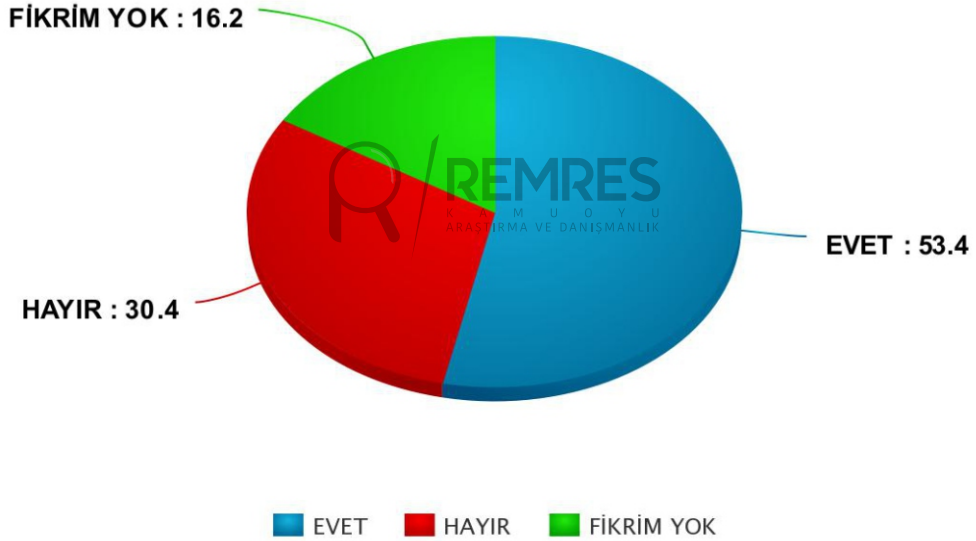
Meral Akşener: Seçim süreci ilerledikçe oy oranındaki düşüş de devam ediyor. Görsel medya haricinde sosyal medyada yürüttükleri çalışma elbette ses getirmekte. Ancak propaganda sürecinde ön plana çıkardıkları "tülbent devrimi" gibi kampanyaların kamuoyunca çok da fazla satın alındığını söylemek güç. Belki alternatif kampanyalar hem kendisi hem de partisi açısından daha etkili sonuçlar doğurabilir.

Selahattin Demirtaş: Tıpkı partisi HDP gibi Selahattin Demirtaş'ın oy oranlarında da bir düşüş söz konusu. Bu düşüşü en yoğun olarak gözlemlediğimiz bölgeler de daha çok batıdaki seçmenleri. Doğuda ise durum bunun tam tersi olarak görülüyor. Hem HDP'nin hem de Selahattin Demirtaş'ın doğu bölgesindeki oylarında eskiye nazaran bir artış gözlemlemekteyiz. 7 Haziran seçimleri öncesinde sürdürdükleri "Türkiye Partisi" imajını yeniden güçlendirmek, hem HDP hem de Selahattin Demirtaş'a artı puan sağlayacaktır.

Temel Karamollaoğlu: Kendisinin oyları parti oylarının bir nebze altında olsa da, daha evvel de belirttiğimiz gibi Temel Karamollaoğlu bu seçimde büyük bir sempati toplamış görünüyor. Bu sempati kendisine oy verecek ya da verme ihtimali olan seçmen tabanı dışında kendisi ve partisinin siyasi görüşüyle hiçbir biçimde uyuşmayan seçmen kitlelerinde de görünebilmekte. Bu durumun bu seçimde olmasa da uzun vadede hem kendisi hem de partisine olumlu dönüşleri olacağını öngörmek zor değil.

22

**Seçim Süreci Boyunca Adaylara ya da Partilere Medya
Sansürü Uygulandığını Düşünüyor musunuz?**

23

Katılımcılarımıza seçim süreci boyunca kamuoyunda sıkça dillendirilen aday ve partilere yönelik yürütüldüğü iddia edilen medya sansürü konusunu sorduk. Bu konuda da katılımcılarımızın %53.4'ü parti ve adalara yönelik bir medya sansürü uygulandığını düşündüklerini belirtirken, böyle bir medya sansürü olmadığını düşünenlerin oranı %30.4 olarak tezahür etti.

24

Kamuoyunda son günlerde sıkça tartışılan UBER, Careem, Olev, Yolo ve Bi Taksi gibi servisler konusu hakkındaki düşüncelerini İstanbul'da yaşayan katılımcılarımıza sorduk.

Bu iki soru, 4482 toplam katılımcıdan yalnızca İstanbul'da yaşayan 904 kişiye soruldu.

Ek olarak yine İstanbul'daki 900 katılımcıya daha UBER, Careem, Olev, Yolo ve Bi Taksi konusu sorularak, bu konu toplam 1804 kişiye sorulmuş oldu.

**Bugüne kadar aşağıdaki servislerden herhangi birini
kullandınız mı?
UBER, Careem, Olev, Yolo, Bi Taksi**

25

26

Katılımcılarımıza öncelikle bugüne kadar UBER, Careem, Olev, Yolo ve Bi'taksi uygulamalarından herhangi birini kullanıp kullanmadıklarını sorduk. İstanbul'un nüfusunu göz önüne aldığımızda bu gibi servisleri bugüne kadar en az bir kere deneyimlemiş milyonlarca insan olduğunu söyleyebiliriz.

UBER vb Uygulamaların Yasaklanmasını Destekliyor musunuz?

27

28

Her ne kadar katılımcılarımızın %37,4'ü bu gibi servisleri daha evvel deneyimlemiş olsalar da katılımcılarımız büyük bir oranda UBER vb. servislerin yasaklanmasına karşı çıkıyor.